

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 18 listopada 1983 r.

w sprawie chorób zawodowych.

Na podstawie art. 231 pkt 2 i 3 Kodeksu pracy (Dz. U. z 1974 r. Nr 24, poz. 141, z 1975 r. Nr 16, poz. 91, z 1981 r. Nr 6, poz. 23 i z 1982 r. Nr 31, poz. 214) oraz art. 72 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. — Karta Nauczyciela (Dz. U. z 1982 r. Nr 3, poz. 19, Nr 25, poz. 187, Nr 31, poz. 214 oraz z 1983 r. Nr 5, poz. 33 i Nr 32, poz. 155) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Za choroby zawodowe uważa się choroby określone w wykazie chorób zawodowych stanowiącym załącznik do rozporządzenia, jeżeli zostały spowodowane działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących w środowisku pracy.

2. Przy ocenie działania czynnika szkodliwego uwzględnia się: rodzaj, stopień i czas narażenia zawodowego, sposób wykonywania pracy, bezpośredni kontakt z chorymi zakaźnie lub z materiałem pochodzącym od tych chorych oraz z czynnikami powodującymi choroby inwazyjne, uczuleniowe i nowotworowe.

§ 2. 1. Każde podejrzenie o chorobę zawodową powinno być niezwłocznie zgłoszone na piśmie do organu wymienionego w § 10 ust. 1.

2. Podejrzenie o chorobę zawodową o ostrym przebiegu oraz podejrzenie, że śmierć pracownika nastąpiła z powodu choroby zawodowej, powinno być niezwłocznie zgłoszone telefonicznie, a następnie na piśmie zgodnie z ust. 1.

§ 3. 1. Podejrzenia o chorobę zawodową są obowiązani zgłaszać:

- 1) zakłady społecznej służby zdrowia,
- 2) lekarze (lekarze dentyści), którzy przy wykonywaniu zawodu poza zakładami społecznej służby zdrowia powzięli podejrzenie o chorobę zawodową,
- 3) lekarze weterynarii, którzy przy wykonywaniu zawodu stwierdzili u pracownika stykającego się z chorymi zwierzętami objawy mogące nasywać podejrzenie o chorobę zawodową,
- 4) zakład pracy zatrudniający pracownika, u którego podejrzewa się chorobę zawodową.

2. Podejrzenie o chorobę zawodową może również zgłosić zainteresowany pracownik. Pracownik zgłasza podejrzenie o chorobę zawodową za pośrednictwem zakładu społecznej służby zdrowia sprawującego opiekę profilaktyczną nad zakładem pracy zatrudniającym pracownika.

3. Zgłaszający podejrzenie o chorobę zawodową u pracownika są obowiązani skierować go do zakładu społecznej służby zdrowia właściwego zgodnie z § 7 do rozpoznawania choroby zawodowej. Przy kierowaniu przez lekarza należy dołączyć dokumentację lekarską pracownika.

4. W razie gdy zgłoszenia podejrzenia o chorobę zawodową dokonały jednostki lub osoby nie będące zakładem pracy zatrudniającym pracownika, o fakcie zgłoszenia oraz skierowania w celu rozpoznania choroby zawodowej należy zawiadomić zakład pracy.

5. Zakłady lub osoby określone w ust. 1 są obowiązane zgłaszać równocześnie podejrzenie o chorobę zawodową właściwemu inspektorowi pracy.

§ 4. Zakład pracy zatrudniający pracownika podejrzanego o chorobę zawodową jest obowiązany przesłać zakładowi społecznej służby zdrowia, właściwemu do rozpoznania choroby zawodowej, dokumentację dotyczącą:

- 1) zagrożeń zawodowych występujących w środowisku pracy,
- 2) przebiegu pracy zawodowej pracownika.

§ 5. W związku ze zgłoszeniem choroby zawodowej dochodzenia epidemiologiczne w środowisku pracy przeprowadza:

- 1) lekarz sprawujący opiekę profilaktyczną nad zakładem pracy zatrudniającym pracownika, u którego podejrzewa się chorobę zawodową,
- 2) inspektor sanitarny, na wniosek zakładu społecznej służby zdrowia, o którym mowa w § 7, w razie gdy przeprowadzenie dochodzenia epidemiologicznego w myśl pkt 1 nie jest możliwe.

§ 6. Wyniki dochodzenia epidemiologicznego w środowisku pracy przesyła się do zakładu społecznej służby zdrowia właściwego do rozpoznania choroby zawodowej.

§ 7. 1. Jednostkami organizacyjnymi właściwymi do rozpoznawania chorób zawodowych są poradnie chorób zawodowych, kliniki chorób zawodowych, oddziały chorób zawodowych wchodzące w skład odpowiednich zakładów społecznej służby zdrowia, akademii medycznych lub instytutów naukowo-badawczych, a w odniesieniu do pracowników kolejowych — oddziały i poradnie medycyny pracy kolejowej służby zdrowia.

2. W razie gdy pracownik na skutek wystąpienia ostrych objawów choroby zawodowej jest leczony w szpitalu, rozpoznania dokonuje ten zakład.

3. Terenowy organ administracji państwowej stopnia wojewódzkiego może wyznaczyć na obszarze swojego działania inne jednostki organizacyjne zakładów społecznej służby zdrowia uprawnione do rozpoznawania określonych chorób zawodowych.

4. Jednostki organizacyjne wymienione w ust. 1—3 wydają orzeczenie w sprawie choroby zawodowej na podstawie informacji o zagrożeniach zawodowych, wyników dochodzenia epidemiologicznego w środowisku pracy, dokumentacji dotyczącej przebiegu zatrudnienia, wyników przeprowadzonych badań klinicznych i dokumentacji lekarskiej.

5. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej określa szczegółowe zasady o charakterze metodologicznym dotyczące rozpoznawania chorób zawodowych.

§ 8. 1. Jednostki organizacyjne, o których mowa w § 7 ust. 1—3, po dokonaniu oceny stanu zdrowia badanego przesyłają orzeczenie lekarskie w sprawie choroby

zawodowej wraz z posiadaną niezbędną dokumentacją właściwemu inspektorowi sanitarnemu.

2. Kopię orzeczenia określonego w ust. 1 przesyła się:

- 1) zainteresowanemu pracownikowi,
- 2) jednostce organizacyjnej lub osobie wymienionej w § 3 ust. 1, która zgłosiła podejrzenie o chorobę zawodową.

§ 9. 1. Pracownik, który nie zgadza się z treścią orzeczenia lekarskiego o braku podstaw do rozpoznania choroby zawodowej, może wystąpić z wnioskiem o przeprowadzenie ponownego badania przez właściwy instytut naukowo-badawczy resortu zdrowia i opieki społecznej, a w odniesieniu do chorób zakaźnych i inwazyjnych — również przez akademię medyczną. Wniosek o ponowne badanie składa się za pośrednictwem jednostki organizacyjnej, która dokonywała ustaleń w sprawie rozpoznania choroby zawodowej.

2. Wnioski o ponowne badania w trybie odwoławczym pracowników kolejowych są rozpatrywane przez Centralny Ośrodek Badawczy Kolejowej Służby Zdrowia w Warszawie. W razie potrzeby kieruje on wniosek o ponowne badanie do jednostek, o których mowa w ust. 1.

§ 10. 1. Na podstawie orzeczenia, o którym mowa w § 8, oraz wyników dodatkowego dochodzenia epidemiologicznego właściwy ze względu na siedzibę zakładu pracy państwowy wojewódzki inspektor sanitarny wydaje decyzję o stwierdzeniu choroby zawodowej lub braku podstaw do jej stwierdzenia. Państwowy wojewódzki inspektor sanitarny może upoważnić do wydawania w jego imieniu decyzji w sprawie chorób zawodowych państwowego terenowego inspektora sanitarnego.

2. W razie gdy postępowanie w sprawie choroby zawodowej dotyczy pracownika cywilnego zatrudnionego w jednostce organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej, dochodzenie epidemiologiczne przeprowadza inspektor sanitarny właściwego okręgu wojskowego na wniosek organu właściwego do wydania decyzji.

3. Decyzję, o której mowa w ust. 1, należy przesłać:

- 1) zainteresowanemu pracownikowi,

2) zakładowi pracy, w którym pracownik był ostatnio narażony na działanie czynnika wywołującego rozpoznaną chorobę zawodową,

3) zakładowi społecznej służby zdrowia, który dokonał rozpoznania choroby zawodowej,

4) jednostce organizacyjnej lub osobie wymienionej w § 3 ust. 1, która zgłosiła podejrzenie o chorobę zawodową.

§ 11. Zakład pracy po otrzymaniu decyzji o stwierdzeniu u pracownika choroby zawodowej jest obowiązany przesłać odpis decyzji właściwemu inspektorowi pracy.

§ 12. 1. Zakłady pracy są obowiązane prowadzić rejestry podejrzeń o chorobę zawodową oraz rejestry stwierdzonych chorób zawodowych i ich skutków, a także informować właściwych terenowo państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych o skutkach zachorowań na chorobę zawodową oraz o podjętych działaniach zapobiegających występowaniu dalszych przypadków chorób zawodowych.

2. Inspektorzy sanitarni prowadzą rejestry chorób zawodowych stwierdzonych w zakładach pracy położonych na obszarze objętym zakresem ich działania.

3. Minister Zdrowia i Opieki Społecznej ustali zasady rejestracji i dokumentacji chorób zawodowych oraz — w uzgodnieniu z Prezesem Głównego Urzędu Statystycznego — sprawozdawczości w zakresie tych chorób.

§ 13. Uprawnienia i obowiązki państwowych wojewódzkich inspektorów sanitarnych oraz inspektorów sanitarnych określone w rozporządzeniu wykonują w stosunku do pracowników kolejowych właściwi okręgowi inspektorzy sanitarni Polskich Kolei Państwowych.

§ 14. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 listopada 1974 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. Nr 45, poz. 271).

§ 15. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: w z. J. Obodowski

Załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 18 listopada 1983 r. (poz. 294)

WYKAZ CHOROÓB ZAWODOWYCH

1. Zatrucia ostre i przewlekłe substancjami chemicznymi oraz następstwa tych zatruc
2. Pylice płuc
3. Przewlekłe choroby oskrzeli wywołane działaniem substancji powodujących napadowe stany spastyczne oskrzeli i choroby płuc przebiegające z odczynami zapalno-wytwórczymi w płucach, np. dychawica oskrzelowa, byssinoza, beryloza
4. Przewlekłe zapalenie oskrzeli wywołane działaniem substancji toksycznych, aerozoli drażniących — w razie stwierdzenia niewydolności narządu oddechowego
5. Rozedma płuc u dmuchaczy szkła i muzyków orkiestr dętych w razie stwierdzenia niewydolności narządu oddechowego
6. Przewlekłe zanikowe, przerostowe i alergiczne nieżyty błon śluzowych nosa, gardła, krtani i tchawicy, wywołane działaniem substancji o silnym działaniu drażniącym lub uczulającym
7. Przewlekłe choroby narządu głosu związane z nadmiernym wysiłkiem głosowym (guzki śpiewacze, niedowład strun głosowych, zmiany przerostowe)
8. Choroby wywołane promieniowaniem jonizującym łącznie z nowotworami złośliwymi
9. Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników rakotwórczych występujących w środowisku pracy, z wyjątkiem wymienionych w poz. 8
10. Choroby skóry
11. Choroby zakaźne i inwazyjne
12. Przewlekłe choroby narządu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy, nadmiernym przeciążeniem: zapalenie pochewek ścięgniętych i kałek maziowych, uszkodzenie łokotki, mięśni i przyczepów ścięgniętych, martwica kości nadgarstka, zapalenie nadkłytki kości ramiennej, zmeczeniowe złamanie kości
13. Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane uciskiem na pnie nerwów
14. Choroby układu wzrokowego wywołane zawodowymi czynnikami fizycznymi lub chemicznymi (zmiany wywołane działaniem promieniowania jonizującego należy kwalifikować według poz. 8)
15. Uszkodzenie słuchu wywołane działaniem hałasu
16. Zespół wibracyjny

17. Choroby wywołane pracą w podwyższonym lub obniżonym ciśnieniu atmosferycznym
18. Choroby wywołane działaniem przeciążeń grawitacyjnych (przyspieszeń)
19. Choroby centralnego układu nerwowego, układu bodźco-twórczego i przewodzącego serca oraz gonad wywołane działaniem pól elektromagnetycznych
20. Ostry zespół przegrzania i jego następstwa.